

توجه داشت که مسائل روز جامعه، از جمله فقر، فساد، جنگ، ایثار و مقاومت را مطرح می‌کردند. این فیلم‌ها به‌ویژه در دهه‌های اول پس از انقلاب اسلامی، نقشی کلیدی در شکل‌دهی به ذهنیت عمومی و هم‌چنین تقویت روحیه جمعی در دوران جنگ تحمیلی ایفا کردند.

فیلم‌های معیار از نگاه شورای عالی انقلاب فرهنگی

فیلم‌هایی چون «دیده‌بان» (۱۳۷۰) و «ژانس شیشه‌ای» (۱۳۷۵) که به مسائل جنگ و دوران پس از آن پرداخته‌اند، نمادهایی از این رویکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی به سینما هستند. این فیلم‌ها با هدف ترویج ارزش‌های دفاع مقدس، ایثار، فداکاری و مقاومت تولید شدند و نقش مهمی در بازسازی هویت ملی و تقویت مقاومت فرهنگی داشتند.

سینما به‌عنوان دیپلماسی فرهنگی و نقد سینماگران

شورای عالی انقلاب فرهنگی علاوه بر نظارت و حمایت داخلی، به سینما به‌عنوان ابزار دیپلماسی فرهنگی و مؤثر در عرصه بین‌المللی نیز توجه داشت. سینما در ایران به‌عنوان ابزاری برای معرفی فرهنگ، هویت و تاریخ ایران در سطح جهانی شناخته می‌شود و شورا تلاش می‌کرد تا فیلم‌های ایرانی را در جشنواره‌های بین‌المللی مطرح کند. جشنواره فیلم فجر که یکی از مهم‌ترین جشنواره‌های سینمای ایران است، به‌عنوان محلی برای نمایش و ارزش‌یابی آثار سینمایی ایرانی با محوریت ارزش‌های انقلاب اسلامی شناخته می‌شود. این جشنواره به‌عنوان یک رویداد بزرگ فرهنگی، جایگاهی برای معرفی سینمای ایران در داخل کشور و خارج از آن است و شورای عالی انقلاب فرهنگی با حمایت از این جشنواره، سعی در معرفی آثار ایرانی به مخاطبان بین‌المللی و تقویت دیپلماسی فرهنگی داشت. اما با این حال گاهی اوقات این اقدامات شورای عالی انقلاب فرهنگی با نقدها و چالش‌هایی نیز روبه‌رو بوده است. یکی از این چالش‌ها، محدودیت‌های اعمال شده در عرصه سینما و محدودیت‌های هنری ناشی از ممیزی‌ها و دستورالعمل‌های بسیار سختگیرانه بود که گاهی به اعتقاد برخی منتقدان، موجب محدودیت آزادی‌های هنری می‌شد. در برخی موارد، ممیزی‌های شدید و سیاست‌های نظارتی شورا سبب شد تا برخی از سینماگران احساس محدودیت کنند و آثار سینمایی دچار سانسور شوند. علاوه بر این، سیاست‌های کلی شورای عالی انقلاب فرهنگی در جهت تولید سینمای اسلامی و انقلابی، باعث شد که برخی از فیلم‌ها که به نقد ساختارهای اجتماعی و سیاسی می‌پرداختند، از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی پذیرفته نشوند. این امر، به‌ویژه در دهه‌های اول پس از انقلاب، باعث شد تا برخی فیلم‌سازان برای تولید آثار خود با چالش‌های زیادی روبه‌رو شوند.

جلوگیری از ترویج ارزش‌های غربی، تضعیف هویت دینی و ملی و ایجاد فضایی آزاد برای تولید فیلم‌هایی بود که با فرهنگ جامعه هم‌خوانی داشتند. این رویکرد باعث شد که شورای عالی انقلاب فرهنگی نه تنها نظارت مستقیمی بر محتوای فیلم‌ها اعمال کند، بلکه برخی فیلم‌های ایرانی نیز با اصلاحاتی در متن، فیلمنامه و حتی شیوه‌های کارگردانی و بازیگری به نمایش درمی‌آمدند.

ج: حمایت از تولیدات سینمایی انقلابی و دینی: شورای عالی انقلاب فرهنگی همچنین به حمایت از تولیدات سینمایی که در راستای ارزش‌های انقلاب اسلامی و دینی بودند، پرداخت. در این زمینه، شورا تسهیلات مالی، منابع انسانی و امکانات لازم را برای حمایت از فیلم‌سازان ایرانی فراهم کرد. این حمایت‌ها در قالب اعطای جایزه‌ها، برگزاری جشنواره‌های داخلی و تأمین منابع مالی برای پروژه‌های سینمایی انقلابی و دینی شکل گرفت. یکی از نمادهای این حمایت‌ها، جشنواره فیلم فجر است که در آن فیلم‌هایی با مضامین انقلابی و دینی معرفی می‌شوند. همچنین، شورا برای ارتقای سطح کیفی سینمای ایران، از فیلم‌سازان و هنرمندان برتر حمایت می‌کرد و شرایط را برای پرورش استعدادها و جدید سینمایی فراهم می‌آورد. هدف اصلی این حمایت‌ها، تولید آثار هنری با کیفیت بالا بود که بتوانند در جشنواره‌های جهانی هم به رقابت بپردازند.

د: تشویق و تقویت تولیدات سینمایی با موضوعات اجتماعی و فرهنگی: یکی از رویکردهای شورای عالی انقلاب فرهنگی در حوزه سینما، تقویت و حمایت از فیلم‌های اجتماعی بود. این شورا در بسیاری از مواقع به فیلم‌هایی با مضامین اجتماعی، تربیتی و دینی

تاکید بر بازتعریف سینما و هنرهای نمایشی

شورای عالی انقلاب فرهنگی از آغاز فعالیت خود، تأکید ویژه‌ای بر لزوم بازتعریف سینما و هنرهای نمایشی در چارچوب فرهنگ اسلامی و انقلابی داشت. سیاست‌های شورا در زمینه سینما، هدفمند و استراتژیک بوده و در چهار حوزه اصلی متمرکز بود:

الف: بازتعریف هنر و سینما در قالب ارزش‌های اسلامی و انقلابی: یکی از نخستین اقدامات شورای عالی انقلاب فرهنگی، بازتعریف سینما به‌عنوان یکی از ابزارهای مهم رسانه‌ای در خدمت ترویج فرهنگ اسلامی و انقلابی بود. سینما پس از انقلاب اسلامی از یک رسانه صرفاً تفریحی به ابزاری برای تبیین ارزش‌های دینی، اجتماعی، و انقلابی تبدیل شد. شورای عالی انقلاب فرهنگی تلاش کرد تا سینما را به‌عنوان وسیله‌ای برای «آگاهی‌بخشی»، «آموزش»، «تقویت هویت ملی» و «مقاومت در برابر تهاجم فرهنگی» معرفی کند. بر این اساس، سیاست‌گذاری‌های کلان سینمایی بر تولید آثار هنری و سینمایی با موضوعات دینی، اجتماعی و سیاسی در راستای اصول و اهداف انقلاب اسلامی متمرکز شد.

ب: نظارت و ممیزی بر تولیدات سینمایی: یکی از اقدام‌های برجسته شورا در این حوزه، نظارت و ممیزی بر فیلم‌های تولید شده بود. با توجه به حساسیت‌های فرهنگی و دینی جامعه پس از انقلاب، شورای عالی انقلاب فرهنگی به دقت محتوای فیلم‌ها را بررسی می‌کرد. در این راستا، آثار سینمایی که با اصول و ارزش‌های انقلاب اسلامی مغایرت داشتند، مورد ممیزی قرار می‌گرفتند. این ممیزی‌ها بر اساس اصول اسلامی و انقلابی صورت می‌گرفت و هدف آن

سیاست‌های کلی شورای عالی انقلاب فرهنگی در جهت تولید سینمای اسلامی و انقلابی، باعث شد که برخی از فیلم‌ها که به نقد ساختارهای اجتماعی و سیاسی می‌پرداختند، از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی پذیرفته نشوند

